

Sletskovvej

Herlufmagle

Område A

Rapport for arkæologisk forundersøgelse
forud for boligbyggeri

NÆM 2002:113A; KUAS 2003-2123-1087

Næstved Museum 2006

Sletskovvej, Område A

Herlufmagle

Rapport for prøvegravning

NÆM 2002:113A

Herlufmagle Sogn, Tybjerg Herred, Præstø Amt

Stednavn: Sletskovvej

Stednr. 05.07.05

4-cm kort: 1512 4 NV

Prøvegravning forud for byggeri i nyt boligområde ved Vejgården syd for Herlufmagle. Ud over en mindre ansamling af kogestensgruber af oldtidskarakter blev der kun registreret få kulturspor.

Undersøgelsens baggrund og metode

Forud for byggeri på arealet vest for "Vejgården" blev der foretaget en prøvegravning for at undersøge, om der var kulturspor på de enkelte parceller. Der var tidligere på året blevet foretaget en registrering af kulturspor i forbindelse med anlæggelse af kloak, vej og regnvandsbassin forud for byggeriet (Sletskovvej, Område B; NÆM 2002:113B). Særligt øst og syd for parcel 15 var herved fremkommet kogestensgruber (syv stk., hvoraf flere tilsyneladende på uregelmæssig række).

Prøvegravningen blev dels foretaget på baggrund af de ovennævnte kulturspor, dels fordi området ligger nær den middelalderlige landsby Herlufmagle (oprindelig Helgelev), ligesom resterne af en langdysse lige vest for lokalplansområdet, kunne indikere tilstedeværelsen af en boplads i umiddelbar nærhed. Ved byggearbejder på boligområdet "Vejgården" var endvidere som løsfund fremkommet en stridsøkse.

I alt blev der ved nærværende undersøgelse foretaget en muldafrømning i 14 grøfter jævnt fordelt over hele arealet.

Prøvegravningen på parcellerne 2-15 (Grøft I-XI) blev foretaget d. 4. og 5. oktober 2006, mens prøvegravningen på parcellerne 16-19 (Grøft XII-XIV) pga. de øvrige anlægsarbejder først kunne foretages d. 12. oktober 2006. Cand.mag. Susanne Outzen forestod prøvegravningen, ansvarlig leder var museumsinspektør Thomas Roland, Næstved Museum.

Topografi

Den syd- og østlige del af det undersøgte område ligger på et plateau omkring kote 37 og dermed en anelse lavere end "Vejgården" østfor. Den nord- og vestlige del, dvs. især parcel 6-11, ligger noget lavere end de syd- og østlige, og pga. megen regn forud for prøvegravningen samlede der sig meget vand på netop dette areal, hvilket vanskeliggjorde undersøgelsen.

I grøft V umiddelbart syd for "Vejgården" var muldlaget forholdsvis tykt, ca. 0,4-0,45 m. Syd for og i område A, hvor den nye bebyggelse kommer til at ligge, var muldlaget derimod forholdsvis tyndt, ca. 0,3 m. I lavningen øst for jernbanen var muldlaget ligeledes tyndt, ca. 0,3 m. Overalt blev der gravet til undergrund. I den nordligste del af grøft XIV var muldlaget op til 60 cm tykt.

Anlægsspor

Generelt var anlægssporene i de afgravede grøfter sparsomme. Ud over en samling kogegruber i sydøst, fremkom et stolpehul samt nogle gruber/nedgravninger, hvis funktion det ikke var muligt at bestemme. (oldtid eller recent?). Ved afgravning til regnvandsbassinet fremkom endvidere dyrekogler (formodentlig fra ko), som dog må høre til moderne tid. Alle spor blev registreret med håndholdt GPS (koordinatliste findes blandt originalmaterialet).

Området er på et tidspunkt blevet drænet, og der fremkom derfor spor efter nedgravning af drænrør i stort set samtlige grøfter. Undergrunden i den sydligste del af grøft I samt i hele grøft V virkede omrodet. Især undergrunden i grøft V, XII og XIV indeholdt mange sten; især store sten, dvs. over 0,3 x 0,3m.

Kogestensgruber

Alt i alt blev der registreret syv kogestensgruber af oldtidskarakter. Kogegruberne bestod af trækul og håndstore, skørbrændte sten og havde uregelmæssig, rundet form. Anlæggene var gravet ca. 0,4-0,5 m ned under terræn. Fem af kogestensgruberne lå i umiddelbar nærhed af hinanden (K2, 3, 4, 5 og 7 i grøfterne VI, VII og XI) alle på parcel 15 og dermed op til de allerede fremkomne i Område

B. Netop på dette sted kunne således iagttages en større samling af kogestensgruber, af hvilken der *kan* være flere udenfor de afgravede arealer/grøfter.

<i>Kogegrube 1:</i>	LMK 305	Grubens største udstrækning:	1,08 x 1,22 m.
<i>Kogegrube 2:</i>	LMK 297	Grubens største udstrækning:	0,9 x 0,9 m.
<i>Kogegrube 3:</i>	LMK 298	Grubens største udstrækning:	0,79 x min. 0,40 m.
<i>Kogegrube 4:</i>	LMK 302	Grubens største udstrækning:	0,98 x 1,22 m.
<i>Kogegrube 5:</i>	LMK 303	Grubens største udstrækning:	1,11 x 0,74 m.
<i>Kogegrube 6:</i>	LMK 304	Grubens største udstrækning:	1,32 x 1,0 m.
<i>Kogegrube 7:</i>	LMK 296	Grubens største udstrækning:	0,91 x 1,37 m.

Stolpehul

I grøft VI fremkom et stolpehul, 0,37 x 0,38 m, med en dybde af 0,45 m under terræn. Stolpehullets fyld bestod af let leret, gråbrunt muld med indslag af sandet, brungult undergrundsler samt trækulsnister. Der blev uden held søgt efter flere stolpehuller omkring anlægget.

<i>Stolpehul:</i>	LMK 299	Stolpehullets udstrækning:	0,37 x 0,38 m
-------------------	---------	----------------------------	---------------

Gruber

I grøfterne I og XI fremkom fem uregelmæssigt formet, nedgravninger, hvis oprindelige funktion ikke kunne bestemmes ligesom deres datering er uvis, selv om deres karakter kunne antyde en vis alder (oldtid?).

Nedgravningerne N1, N2 og N4 indeholdt trækulsnister, gråbrunt leret muld samt materiale fra den omgivende undergrund.

I grøft I fremkom en rektangulær nedgravning bestående af gråbrunt leret muld samt en stor sten, ca. 0,35x0,45m (itusslået af gravemaskinen). Nedgravningen havde en dybde af 0,58 m under terræn.

I grøft I fremkom endvidere en oval grube, største udstrækning 0,64, 0,83 m, foret med et 0,04-0,05 m tykt lag trækul. Fyldet i gruben bestod desuden trækulsnister og sandet, gråbrunt undergrundsler med brungule nister, der varierede en anelse i farven fra den omgivende undergrund. Gruben havde en dybde af 0,44 m under terræn.

<i>Grube 1:</i>	LMK 300	Grubens største udstrækning:	ca. 0,7 x 0,7 m
<i>Grube 2:</i>	LMK 301	Grubens største udstrækning:	0,9 x 1,0 m
<i>Grube 3:</i>	LMK 308	Grubens største udstrækning:	0,39 x 0,68 m
<i>Grube 4:</i>	LMK 307	Grubens største udstrækning:	min. 0,57 x 1,07 m
<i>Grube 5:</i>	LMK 309	Grubens største udstrækning:	0,64 x 0,83 m

Resultat

Der fremkom ved prøvegravningen en mindre samling af kogestensgruber af oldtidskarakter, men ingen væsentlige anlægsspor, der kræver yderligere undersøgelse. Næstved Museum anser hermed sagen for afsluttet.

NÆM 2002:113A

Sletskovvej, Område A
Herlufmagle

NB: Arealet er kun omtrentligt angivet!